

GenAI in het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal: mogelijkheden en uitdagingen voor docenten, studenten en beleid

ILT – Universitair Talencentrum
KU Leuven

prof. dr. Lieve De Wachter (lieve.dewachter@kuleuven.be)

(met input van Lotte Uyttenbroeck, Annelien De Geest,

Chris Bicler, Leonie Van Lierop, Stef Van Aken)

DISCLAIMERS

- Niet de grote voorvechter van GenAI in het onderwijs
➔ Wat wel klopt: vaak niet verbieden
- Geen streven naar volledigheid
- Geen informatica-specialist
- Me van bewust dat we veel niet weten
- Belangrijk voor docenten en leerkrachten om kritisch op te volgen en te evalueren

Om over na te denken:

“GenAI verandert wat we in de les kunnen doen, maar het verandert nog meer wat we onder “taalleren”, “taalvaardigheid” en “goed taalonderwijs” verstaan.”

“Als een machine inmiddels foutloos genoeg Nederlands kan produceren om een groot deel van onze traditionele taaltaken over te nemen, moeten we dan niet opnieuw bepalen welke taalvaardigheden we bij onze studenten willen ontwikkelen en hoe we dat doen?”

Schrijfoefeningen

Student A (eerste versie: correctie docent)

💬 Dit is de eerste revisie door de docent:

📖 Open correctiemod

Hallo Sebastiano,

Ik was **gelukkig (W)** 🧐 om te lezen dat je België zal komen bezoeken! Helaas, **(I)** 🧐 ben ik volgende week alleen op zaterdag vrij. Ik ben **aan het (P)** een intensieve taalcursus Nederland volgen en volgende week heb ik mijn examen! Nu ben ik heel bang maar zaterdag voel ik me **better (S)** 🧐, hoop ik. Dus kom maar **(√)** 🧐 hier in Leuven! Je zou deze mooie stad **(√)** 🧐 zien. Eerste-**(F)** zal ik op het station **je (P)** 🧐 halen en wij zullen naar het **stadzentrum (S)** wandelen. In het **zentrum (S)** staat **(W)** 🧐 er een fantastisch plein met twee Vlaamse **gotische (S)** 🧐 gebouwen die je moet zien. Dan zullen wij naar **(√)** 🧐 Mechelsestraat, **dat (G)** de gezelligste straat van Leuven is, gaan. Daar vind je **sommige (W)** 🧐 goede restaurants en de mooiste winkels: er staat **en (S)** winkel die alleen maar kaders verkoopt! Zo grappig! Dan moeten wij **the ring uitgaan (W)** 🧐. Hier i

Correctie toevoegen

Duid één of meerdere codes aan:

☐ P ☐ S ☒ W ☐ G ☐ I ☐ √ ☐ // ☐ ! ☐ doorstreep

CORRECTIE BEWAREN

INVOEGEN

Let op: 'de' of 'het'?

INVOEGEN

Let op: een bepaald of onbepaald artikel?

INVOEGEN

Gebruik de juiste prepositie.

INVOEGEN

Let op: 'voor' + substantief en 'om (...) te' + infinitief.

INVOEGEN

Begin een zin niet met 'inderdaad, zeker, bijvoorbeeld, namelijk, ...'.

INVOEGEN

Let op: 'sommige' of 'enkele' (<https://taalblad.be/taalknoop/nederlands-enkele-of-sommige>)?

INVOEGEN

Let op: 'doen' of 'maken' (<https://zininnederlands.be/taalknoop/maken-of-doen>)?

INVOEGEN

Denk na over de woordsoort: werkwoord, substantief, adjectief, ...

INVOEGEN

Eerst, dan, daarna, vervolgens, ten slotte = chronologie.

INVOEGEN

Ten eerste, ten tweede, ... ten slotte = argumentatie.

INVOEGEN

Gebruik 'liggen' bij een geografische aanduiding.

Schrijfoefeningen

Student A (eerste versie: correctie docent)

💬 Dit is de eerste revisie door de docent:

📖 Open correctiemodel

Hallo Sebastiano,

Ik was **gelukkig (W)** 🗨 om te lezen dat je België zal komen bezoeken! Helaas, **(I)** 🗨 ben ik volgende week alleen op zaterdag vrij. Ik ben **aan het (P)** een intensieve taalcursus Nederland volgen en volgende week heb ik mijn examen! Nu ben ik heel bang maar zaterdag voel ik me **better (S)** 🗨, hoop ik. Dus kom maar **(√)** 🗨 hier in Leuven! Je zou deze mooie stad **(√)** 🗨 zien. Eerste-**(F)** zal ik op het station **je (P)** 🗨 halen en wij zullen naar het **stadzentrum (S)** wandelen. In het **zentrum (S)** **staat (W)** 🗨 er een fantastisch plein met twee Vlaamse **gotische (S)** 🗨 gebouwen die je moet zien. Dan zullen wij naar **(√)** 🗨 Mechelsestraat, **dat (G)** de gezelligste straat van Leuven is, gaan. Daar vind je **sommige (W)** 🗨 goede restaurants en de mooiste winkels: er staat **en (S)** winkel die alleen maar kaders verkoopt! Zo grappig! Dan moeten wij **the ring uitgaan (W)** 🗨. Hier in

Student B (eerste versie: correctie docent)

💬 Dit is de eerste revisie door de docent:

📖 Open correctiemodel

Hallo Sebastiano,

Hier is de gecorrigeerde versie van je tekst: Ik was blij om te lezen dat je België zal komen bezoeken! Helaas ben ik volgende week alleen op zaterdag vrij. Ik volg een intensieve taalcursus Nederlands en volgende week heb ik mijn examen! Nu ben ik heel bang, maar zaterdag voel ik me beter, hoop ik. Dus kom maar hier naar Leuven! Je zou deze mooie stad moeten zien. Eerst zal ik je op het station ophalen en zullen we naar het stadscentrum wandelen. In het centrum is er een fantastisch plein met twee Vlaamse gotische gebouwen die je moet zien. Dan zullen we naar de Mechelsestraat gaan, die de gezelligste straat van Leuven is. Daar vind je een aantal goede restaurants en de mooiste winkels. Er is zelfs een winkel die alleen maar kaders verkoopt—zo grappig!

Je tekst is perfect, student B, maar wat heb je geleerd? 😊

**Welke docent is het meest tevreden?
Welke student heeft het meest geleerd?**

Wat we hier zien...

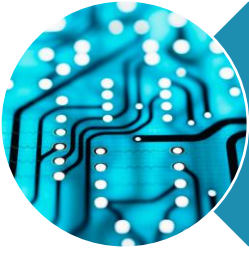
- Zelf een tekst produceren is niet langer het vanzelfsprekende bewijs van een goede schriftelijke taalvaardigheid.
- Maar wat is dan wel een bewijs van goede taalvaardigheid?

Heeft deze student Nederlands geleerd?

- ☐ Ja, absoluut, op voorwaarde dat de student de output kritisch heeft bewerkt;
- ☐ Ja, gedeeltelijk, want hij heeft taalhandelingen uitgevoerd maar misschien niet zelf geformuleerd;
- ☐ Nee, want het doel is juist zelfstandig schrijven en dat heeft de student hier niet bewezen.

➔ Of is dit de verkeerde vraag?

➔ Traditionele denkkader loslaten en **AI-gemedieerde taalvaardigheid** als nieuwe vaardigheid gaan beschouwen?

Deel 1: Generatieve AI en de veranderende taakomgeving

Deel 2: Studenten/leerlingen en GenAI

Deel 3: Docenten en GenAI

Deel 4: Beleid en GenAI

Artificiële Intelligentie, **GENERATIEVE** AI

- AI: artificiële intelligentie
 - robots, drones
 - landbouwtechnieken
 - medische applicaties
- Generatieve AI: genereren van
 - tekst
 - beeld
 - audio en video

Bekende Generatieve AI-tools

Algemeen

- ChatGPT
- Microsoft Copilot (KU Leuven licentie)
- Gemini
- Claude
- Notebook LM (Gemini Notebook)
- Deepseek (China)
- ...

Specifiek voor talenonderwijs

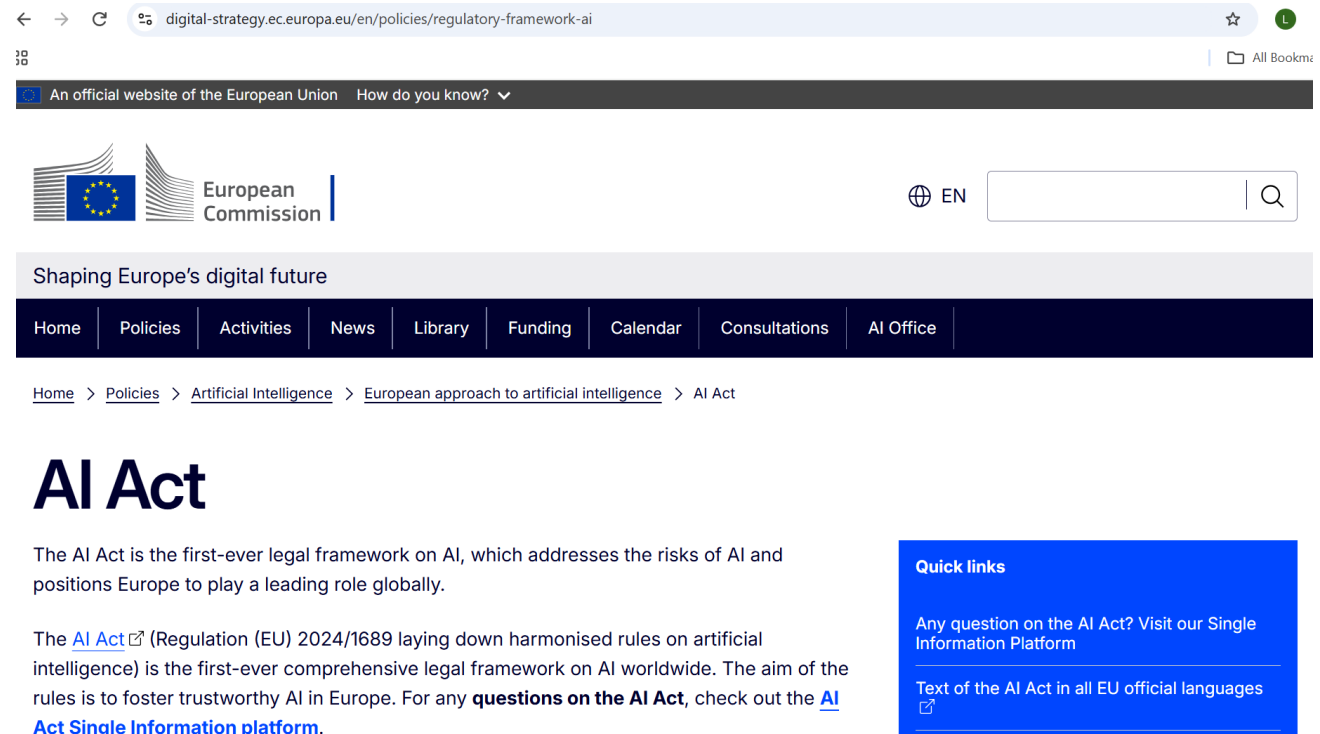
- Elsa Speak
- Mizou
- Diffit
- Elevenlabs
- Duolingo Max
- Curipod
- ...

Bekende problemen rond GenAI

- Duurzaamheid: google vs. ChatGPT (factor 25)
- Bias: training op (Engelstalige) VS data + commerciële organisaties (OpenAI)
- Auteursrecht, privacy
- Antropomorfisme
- Betalende modellen → performanter

Huidige commotie rond AI-agents die ‘ontsnappen’ aan de LLM’s

- AGI (Artificial GENERAL Intelligence)
- Zeker au sérieux nemen
- Niet de focus van deze keynote
- European AI-act

- GENAI ≠ AI-AGENT ≠ AUTONOME CYBERAGENT

- Student: “Kan je deze e-mail verbeteren?”

≠

Agent die zelfstandig websites bezoekt → instructies uit webpagina's interpreteert → tools gebruikt → credentials uitprobeert → acties uitvoert.

The screenshot displays the OWASP Cheat Sheet Series website. The header is dark blue with the 'OWASP Cheat Sheet Series' logo, a search bar, and a user profile icon. The main content area is white and features a sidebar on the left with a list of cheat sheets, including 'AI Agent Security' which is highlighted. The central part of the page shows the 'AI Agent Security Cheat Sheet' with an introduction paragraph and a 'Key Risks' section containing three bullet points. A right sidebar shows a 'Table of contents' with links to various sections like 'Introduction', 'Key Risks', and 'Best Practices'.

OWASP Cheat Sheet Series

AI Agent Security Cheat Sheet

Introduction

AI agents are autonomous systems powered by Large Language Models (LLMs) that can reason, plan, use tools, maintain memory, and take actions to accomplish goals. This expanded capability introduces unique security risks beyond traditional LLM prompt injection. This cheat sheet provides best practices to secure AI agent architectures and minimize attack surfaces.

Key Risks

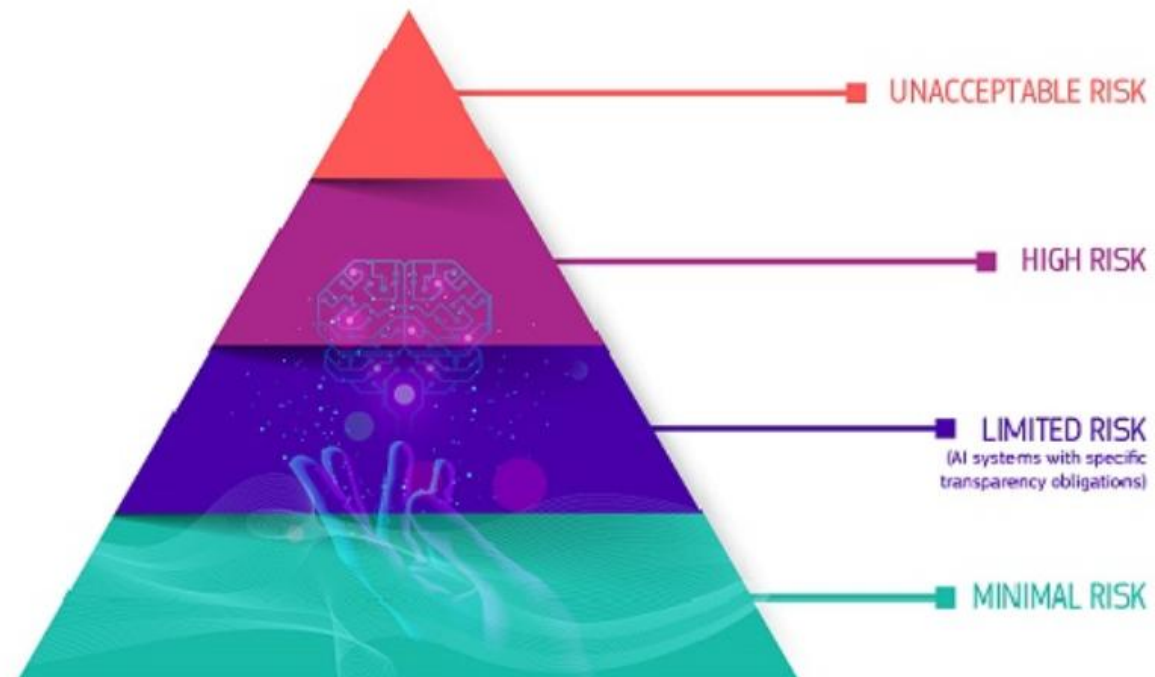
- **Prompt Injection (Direct & Indirect):** Malicious instructions injected via user input or external data sources (websites, documents, emails) that hijack agent behavior. (See [LLM Prompt Injection Prevention Cheat Sheet](#))
- **Tool Abuse & Privilege Escalation:** Agents exploiting overly permissive tools to perform unintended actions or access unauthorized resources.
- **Data Exfiltration:** Sensitive information leaked through tool calls, API requests, or agent outputs.

Table of contents

- Introduction
- Key Risks
- Best Practices
 - 1. Tool Security & Least Privilege
 - Bad: Over-permissioned Model Context Protocol (MCP) tool configuration
 - Good: Scoped MCP tool with allowlist
 - Tool Authorization Middleware Example (Python)
 - 2. Input Validation & Prompt Injection Defense
 - 3. Memory & Context Security
 - Bad: Unvalidated memory storage
 - Good: Validated and isolated memory
 - 4. Human-in-the-Loop Controls

European AI act

The AI Act defines 4 levels of risk for AI systems:

Waarom deze keynote?

- AI-geletterdheid is/wordt essentiële 'career-ready skill'
- AI kan in principe aspecten van taalleerprocessen efficiënter laten verlopen
 - docent: focus op nuttigere feedback
- AI maakt taalvaardigheden niet overbodig maar taakomgeving verandert!
- Zo goed als alle leerlingen en studenten gebruiken GenAI

Taakomgeving in (vreemde)talenonderwijs verandert

- **Vroeger:**

input → verwerking → output →
feedback → leren

- **Nu:**

(AI) → input → student → AI → output
→ AI → feedback → AI → revisie → ...

De student kan nu voortdurend:

- vertalen;
- herformuleren;
- woordenschat opvragen;
- grammatica laten verklaren;
- feedback vragen;
- gesprekken simuleren;
- voorbeelden genereren;
- zijn eigen tekst laten verbeteren.

- Vlaanderen:

➔ 8 op de 10 leerlingen gebruikt GenAI voor schoolwerk
(Resultaten van Digimeter Vlaanderen 2025.)

- Verenigd Koninkrijk:

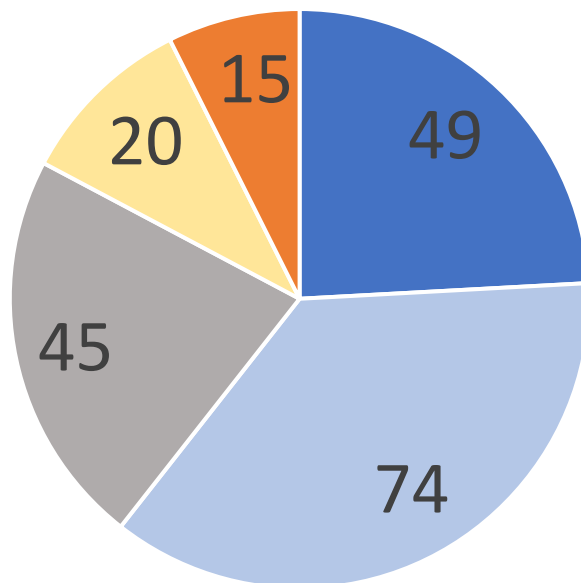
➔ 92% van de studenten in het hoger onderwijs gebruikt AI-tools - vorig jaar nog 66%.

(Freeman, J. (2025). *Student generative AI survey 2025* (HEPI Policy Note 61). Higher Education Policy Institute.)

NT2/GenAI aan het ILT (KU Leuven)

- hogeropgeleide leerders (vaak in universitaire context)
- **december 2024: grotere enquête bij studenten van alle niveaus; focus op student als zelfstandige leerder**
- 203 respondenten

Gebruik je AI (om Nederlands te oefenen)? (n=203)

- Ik gebruik vaak AI (bv. Chat GPT) om Nederlands te oefenen.
- Ik gebruik soms AI (bv. Chat GPT) om Nederlands te oefenen.
- Ik gebruik AI (bv. Chat GPT), maar niet om Nederlands te oefenen.
- Ik heb al eens een AI-tool getest (bv. Chat GPT), maar ik gebruik het bijna nooit.
- Ik heb al van artificiële intelligentie (bv. Chat GPT) gehoord, maar ik heb het nog nooit gebruikt.

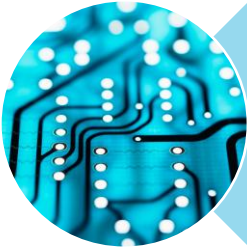
situatie vandaag?

Hoe/wanneer gebruik je GenAI-tools?

- 23% van de studenten die een online les volgen, gebruiken GenAI *tijdens* de les
- 9% van de studenten die een on campus les volgen, gebruiken GenAI *tijdens* de les (bv. op smartphone of tablet)
- 50% van de studenten gebruikt GenAI thuis op pc / laptop; 35% op smartphone / tablet

situatie vandaag?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Deel 1: Generatieve AI en de veranderende taakomgeving

Deel 2: Studenten/leerlingen en GenAI

Deel 3: Docenten en GenAI

Deel 4: Beleid en GenAI

Vraag

Wat gebeurt er neuraal als je een essay (traditionele hulpmiddelen)?

- ☐ Niets speciaals, je gebruikt nog steeds
- ☐ Van alles, je gebruikt bepaalde vaardigheden

Antwoord:

→ EEG-onderzoek bij essayschrijven toont betrokkenheid bij wie op ChatGPT leunt, zelfs als ze het net "geschreven" hadden.

(Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y. & Maes, P. (2025). *Your brain on ChatGPT: Accumulation of cognitive debt when using an AI assistant for essay writing task.*) arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2506.08872>

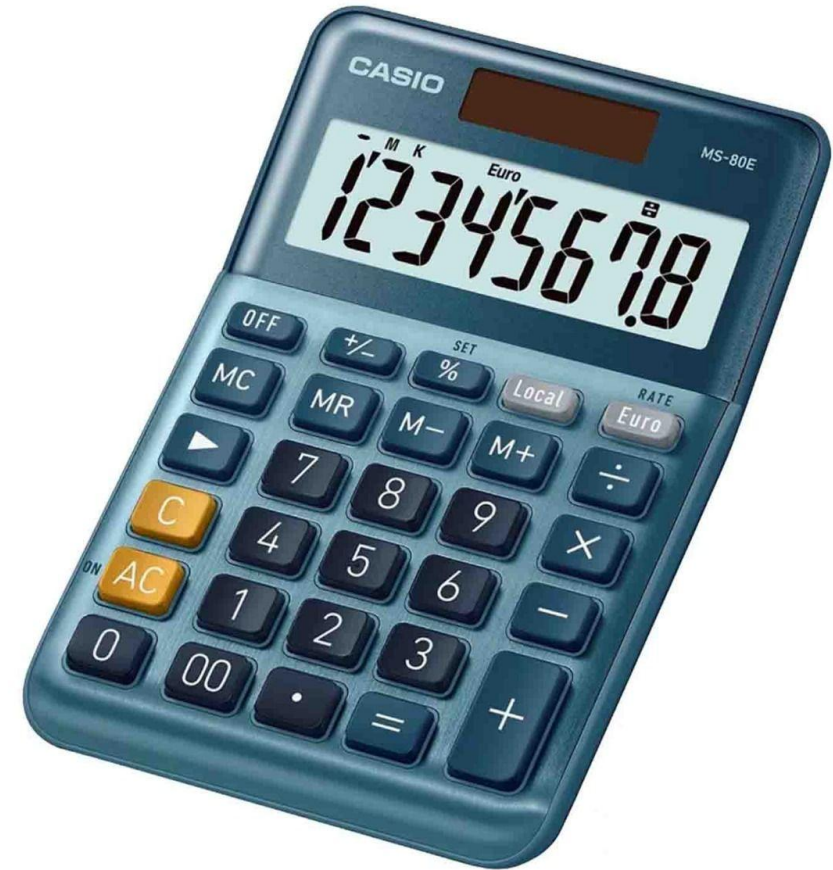
© Kevin Trimmer

ZIENERS

Pionier Pattie Maes legt een alternatief voor de AI-race op tafel: "Superintelligentie nastreven is een macho-ding"

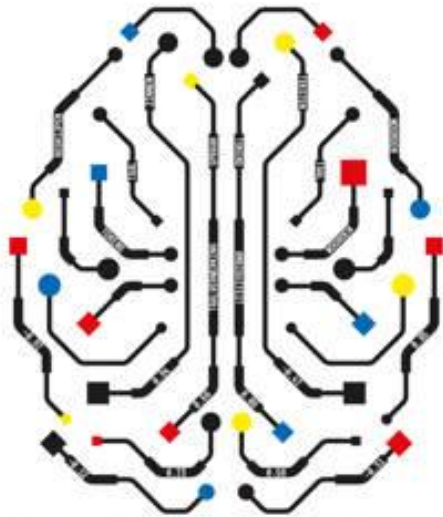
Veel dunner gezaaid dan de AI-'boomers' en -'doomers' zijn de onderzoekers die de technologische race afwijzen, maar tegelijk een onderbouwd alternatief op tafel leggen. Pattie Maes is een van hen. "AI kan ouderen helpen om zo lang mogelijk thuis te kunnen wonen."

‘Cognitive offloading’ → vergelijk:

AI & TAAL

WALTER DAELEMANS

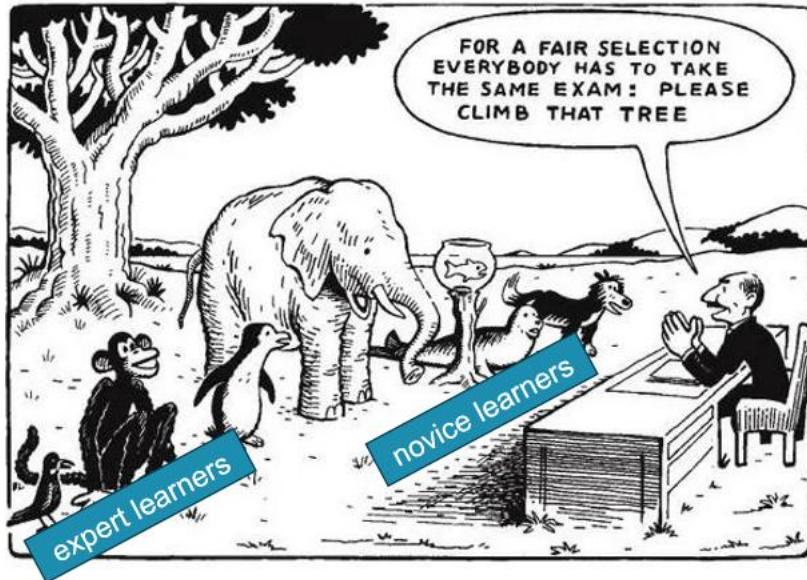

TAALTECHNOLOGIE
NA CHATGPT

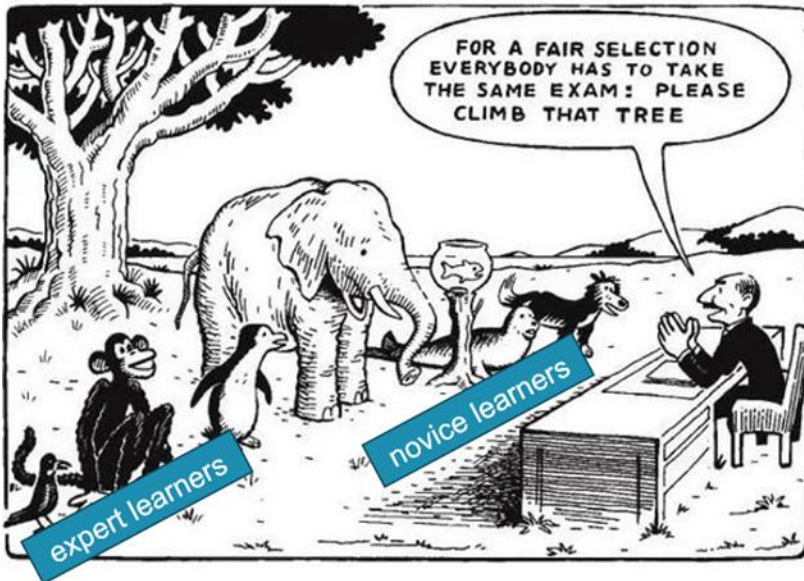
Academia
Press

Daelemans: AI kan een fantastisch hulpmiddel zijn. Maar je moet zelf nog wel weten wat een goede tekst, een sterke vertaling of een deugdelijk onderzoek is. Hoe beter je kunt schrijven, hoe beter de output en hoe groter je vermogen om die output te controleren. Op dezelfde manier zal een onderzoeker die zijn vakgebied goed kent veel kwalitatievere output krijgen. Omgekeerd, als je van toeten noch blazen weet, zal de output waardeloos zijn.

‘Novice learner’

'Expert learner'

Verschuiving van

“Kan de student dit?”

“Kan de student *bepalen wat hij nodig heeft*, AI-output beoordelen, beslissingen nemen en uiteindelijk zelf adequaat handelen?”

Extra laag voor studenten Nederlands als Vreemde Taal

Als Duitstalige student vraagt: “Maak dit beter Nederlands.”

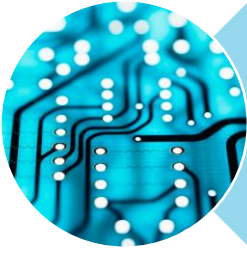
Model maakt keuzes over:

- formaliteit;
- directheid;
- beleefdheid;
- gender;
- register;
- idiomatische conventies;
- culturele conventies.

Welke Nederlandstaligheid wordt door GenAI genormaliseerd?

- Nederlands uit Nederland versus Vlaanderen;
- standaardtaal versus variëteiten;
- formeel versus informeel Nederlands;
- ‘jonger’ versus ‘archaïscher’ Nederlands,
- ...

Deel 1: Generatieve AI en de veranderende taakomgeving

Deel 2: Studenten/leerlingen en GenAI

Deel 3: Docenten en GenAI

Deel 4: Beleid en GenAI

AI en onderwijs: inzichten

1. Het is onze taak om de kloof tussen 'novice learners' en 'expert learners' te verkleinen.
 2. Opdrachten moeten herdacht worden.
 3. GenAI-beleid maakt deel uit van taalbeleid!
 - LLM's = grote TAALmodellen
 - prompting = taal!
- ➔ Kansen voor TAALdocenten

Nadenken over herontwerp van vakken

leerdoelen

leeractiviteiten

toetsing

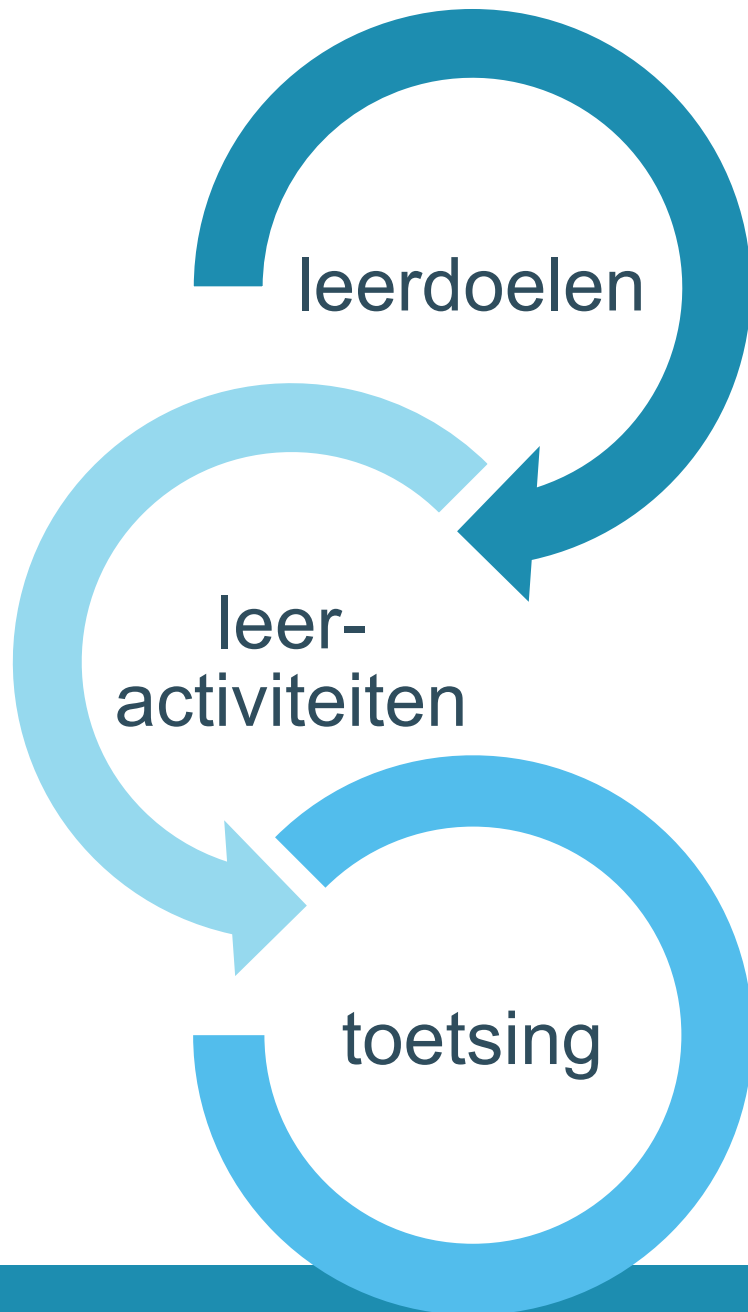
→ niet enkel voor schrijven, maar voor de **vier vaardigheden** (denk bv. aan lezen, maar ook aan spreken/ presenteren!)

Wat kan je zoal zelf doen in je lessen? (klassieke ideeën)

- Een leestoets /luistertoets ontwikkelen:
 - Tekst / fragment plakken
 - Vragen om bijvoorbeeld meerkeuzevragen te ontwikkelen
- Een lesplan opmaken:
 - Input geven
 - Vragen om op basis daarvan een lesplan te maken
- Creatieve werkvormen ontwikkelen:
 - Vraag om op basis van bepaalde informatie (via afbeelding, via woordenlijsten, via hoofdstuk) een interactieve werkvorm te ontwikkelen
- Woordenschattoefeningen (bv. www.octovoc.be)
- Rollenspelen:

Naar een herontwerp van vakken

Leerdoelen:

- taalvaardigheid tot bepaald niveau in ERK ontwikkelen (alle vaardigheden)
→ **verandert niet (?)**
- *Foreign Languages for Specific Purposes* (LSP): leerdoelen veranderen naarmate de **professionele context** verandert
 - schrijfvaardigheid
 - leesvaardigheid
 - Luistervaardigheid
 - spreekvaardigheid

veranderingen?

Hoe veranderen de leerdoelen van jouw taalonderwijs?

Leeractiviteiten met GenAI binnen de les

Voorbeeld 1: GenAI en woordenschat-/uitspraakonderwijs (binnen en buiten de les)

Prompts: *(ik ben student Nederlands als vreemde taal en ik studeer Nederlands op niveau ...)*

- **formuleer voorbeeldzinnen met deze woorden op niveau ...**
- **genereer een dialoog met deze woorden op niveau ...**

Gouden prompt: “Stel mij vragen zodat je weet wat ik als gebruiker wil.
Doe dit liefst in de vorm van een keuzemenu.”

Leeractiviteiten met GenAI binnen de les

aangeven	ww	o			4e deel	deel 4 - 2e les
aankomen	ww	o			3e deel	deel 3 - 4e les
aantrekker	ww	o		kledij	3e deel	deel 3 - 4e les
accountant	sub		de	beroep	1e deel	deel 1- 4e les
achternaar	sub		de	identificatie	1e deel	deel 1-1e les
afspreken	ww	o			4e deel	deel 4 - 4e les
afwassen	ww	o			5e deel	deel 5 - 4e les
al lang					1e deel	deel 1- 5e les
alfabet	sub		het	identificatie	1e deel	deel 1-1e les
alstublieft	int			groeten	1e deel	deel 1- 5e les
ambtenaar	sub		de	identificatie	1e deel	deel 1- 5e les
ander(e)	adj				1e deel	deel 1- 5e les
assistent	sub		de	beroep	1e deel	deel 1- 4e les
assistente	sub		de	beroep	1e deel	deel 1- 4e les
auto	sub		de	transport	1e deel	deel 1- 3e les
autonomie	sub		d		1e deel	deel 1- 7e les
autonoom	adj				1e deel	deel 1- 7e les
babbelen	ww				5e deel	deel 5 - 6e les
baby	sub		de	familie	1e deel	deel 1- 3e les
bedanken	ww			groeten	3e deel	deel 3 - 5e les
bediende	sub		de	beroep	1e deel	deel 1- 5e les
bedoelen	ww				4e deel	deel 4 - 6e les
beetje	sub		het		1e deel	deel 1- 2e les
beginnen	ww				4e deel	deel 4 - 3e les
begeleiden	ww				4e deel	deel 4 - 3e les

Ik ben docent Nederlands als Vreemde Taal op niveau A1-A2. Mijn leerlingen zijn hooggeschoolde anderstaligen (meestal universitair onderwijs) die in een snellerend traject zitten waar correctheid belangrijk is. Ik geef je een excelbestand met woordenschat uit deel 1 en deel 2 van de cursus. De studenten kennen de persoonlijke voornaamwoorden in het Nederlands al. Maak een natuurlijk klinkende dialoog met de woorden uit het excelbestand. Stel mij vragen zodat je weet wat ik als gebruiker precies wil. Doe dat in de vorm van een keuzemenu

Think

Study and Learn

Goed, je wil een A1-dialoog met woorden uit deel 1 en deel 2 — duidelijk 🙌

Voor ik die maak, wil ik je voorkeuren scherp krijgen, zodat de dialoog echt bruikbaar is in je lessen.

Kies wat je wil via dit keuzemenu:

1. Thema van de dialoog

- A. Kennismaking (naam, beroep, wonen)
- B. Op café / drinken
- C. Reizen (bus, trein, luchthaven)
- D. Thuis / familie
- E. Vrij (ik kies een mix)

2. Structuur

- A. Zeer eenvoudig (korte zinnen, veel herhaling)
- B. Gemiddeld A1 (kleine variatie, iets langere zinnen)
- C. A1+ (meer variatie, iets complexer)

3. Focus

- A. Vooral woordenschat (veel woorden, minder grammatica)
- B. Evenwicht woordenschat + zinsbouw
- C. Vooral spreekvaardigheid (natuurlijk gesprek)

4. Aantal sprekers

- A. 2 personen
- B. 3 personen
- C. Groen (meer dan 3)

Leeractiviteiten met GenAI binnen de les

Dialoog

Persoon A: Goedemorgen!

Persoon B: Goedemorgen!

A: Ik ben Ali. Hoe heet jij?

B: Ik heet Sara. Aangenaam!

A: Aangenaam, Sara. Woon jij hier?

B: Ja, ik woon hier in een appartement in de stad. En jij?

A: Ik woon daar, in een straat met veel mensen.

B: Ah, interessant! Werk jij ook?

A: Ja, ik werk in een computerfirma. En jij?

B: Ik ben studente. Ik studeer Nederlands aan de universiteit.

A: Spreek jij ook Frans of Duits?

B: Een beetje Frans. Nederlands is moeilijk, maar ook interessant.

A: Dat klopt! Ga je vaak naar de stad?

B: Ja, ik ga vaak met de bus of de trein.

A: Wat doe je daar?

B: Ik drink koffie of thee in een café. Soms ontmoet ik een vriend of een buur.

A: Leuk! Ik drink ook graag koffie.

B: Wil je vanmiddag samen een koffie drinken?

A: Ja, graag! Waar?

B: Op het plein, naast het café.

A: Prima! Tot vanmiddag!

B: Tot straks!

Oefening (A1 – focus spreken & begrijpen)

1. Vul in (mondeling of schriftelijk):

- A: Ik ____ Ali.
- B: Ik ____ in een appartement.
- A: Ik ____ Nederlands.
- B: Ik ____ koffie in een café.

2. Spreekoefening (in duo):

Speel de dialoog opnieuw, maar verander:

- naam
- beroep/studie
- plaats (stad, café, straat)
- drankje

3. Vraag & antwoord (mondeling):

- Waar woon jij?
- Wat drink jij graag?
- Werk jij of studeer jij?

Wil je dat de volgende dialoog meer focust op één thema (bijv. alleen café of alleen wonen), of wil je een **nog** eenvoudigere versie met meer herhaling?

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

Voorbeeld 3: GenAI en schrijfvaardigheidsonderwijs (buiten de les)

Vaak gehoord: “De schrijftaken kunnen we evengoed afschaffen...”

product → **proces**: hoe krijg je hier buiten de les zicht op?

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

Stap 1: Reageer op een bericht van je vriend.

Je krijgt een berichtje van je vriend Hendrik. Reageer en geef zeker deze informatie:

- Stel activiteiten voor.
(bv. *Zullen we 's ochtends een koffie drinken?*)
- Organiseer een complete dag.
(bv. *'s Middags kunnen we gaan eten, in de namiddag kunnen we naar de bibliotheek en 's avonds kunnen we naar een film kijken.*)
>> Let op de inversie!
- Gebruik de modale werkwoorden: willen, mogen, moeten, kunnen, zullen.
(bv. *Overdag moet ik studeren; 's avonds kunnen we gaan dansen.*)
- Je mag je tekstboek gebruiken.

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

Tekst versie 1:

Hallo Hendrik! Het gaat heel goed met mij :) en met jou?

Ja, ik weet! Ik kan niet wachten :D

Ik ga naar Rome maandag, maar ik zal in Leuven zijn na vrijdag. Zo je kunt zaterdag komen!

Mijn adres is Residentie Wisteria, Sint-Jansbergsesteenweg 101, 3001 Leuven. Ga met de bus nummer een tot Heverlee Groeneweg.

In de voormiddag kunnen wij naar Universiteitsbibliotheek gaan, 's middags kunnen wij naar Tiensestraat gaan lunch eten. In de namiddag moeten wij naar een concert gaan! En 's avonds kunnen wij naar Muntstraat gaan dinner eten.

Tot volgende week! Groetjes :)

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

Stap 2: GenAI-feedback

Laat een GenAI-tool je tekst lezen met de prompt (kopieer):

Ik leer Nederlands op niveau A1. De focus van deze schrijfoefening is: woordenschat thema activiteiten, vervoeging werkwoorden in het presens, zinsstructuur (inversie), modale hulpwerkwoorden, persoonlijke en possessieve pronomina. Dit is mijn tekst. Wil je mij alleen uitleggen:

- 1. welke fouten maak ik?***
- 2. waarom is het fout? (heel simpel, eventueel in het Engels)***

Niet herschrijven. Geen nieuwe ideeën toevoegen.

English version:

I am learning Dutch at level A1. The focus of this writing exercise is: vocabulary on the theme of activities, conjugation of verbs in the present tense, sentence structure (inversion), modal auxiliary verbs, personal and possessive pronouns. This is my text. Do you want to explain to me only:

- 1. what mistakes I make?***
- 2. why it is wrong? (very simple, in English or in easy Dutch)***

Do not rewrite. Do not add new ideas.

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

Output prompt:

That is a very clear and energetic message! You have a great grasp of using modal verbs like *kunnen* and *moeten*. Here are the specific points to look at based on your focus areas:

1. The "Object" with *Weten*

- **Mistake:** "Ja, ik weet!"
- **Why it is wrong:** In Dutch, the verb *weten* (to know) almost always needs an object. You cannot just say "I know." You must say "I know it."
 - *Easy Dutch:* Je moet een object gebruiken: "Ik weet het."

2. Time before Place (Word Order)

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

- **Mistake:** "Ik ga naar Rome maandag."
- **Why it is wrong:** In a standard Dutch sentence, **Time** usually comes before **Place**.
 - *Easy Dutch:* De tijd (maandag) komt meestal voor de plaats (naar Rome).

3. Inversion and Conjunctions

- **Mistake:** "Zo je kunt zaterdag komen!"
- **Why it is wrong:** 1. **Vocabulary:** "Zo" is used for "Like this." To say "Therefore/So," we use "**Dus**." 2. **Inversion:** When you start a sentence with a word like *Dus* (or a time/place), the verb must come second, and the subject third.
 - *Easy Dutch:* Gebruik "**Dus**" en wissel de plaats van het verb en het subject: "**Dus kun je...**"

4. Missing Articles (The/De/Het)

- **Mistake:** "...naar Universiteitsbibliotheek," "...naar Tiensestraat," "...naar Muntstraat."
- **Why it is wrong:** In Dutch, specific buildings and street names almost always need the definite article "de".
 - *Easy Dutch:* Je moet "**de**" gebruiken voor de namen van straten en gebouwen.

5. Vocabulary for Meals

- **Mistake:** "...lunch eten" and "...dinner eten."
- **Why it is wrong:**
 1. **Spelling:** "Dinner" is English. In Dutch, it is "**diner**" or (more common) "**avondeten**."
 2. **Usage:** While you can say "lunch eten," Dutch people usually use the verbs "**lunchen**" or "**dineren**." If you use two verbs together, the second one goes to the very end of the sentence.
 - *Easy Dutch:* "Dinner" is Engels. Gebruik "**diner**" of "**avondeten**."

Note on Inversion: You used inversion **perfectly** in your longer sentences (e.g., "*In de voormiddag kunnen wij...*"). Great job on that!

Leeractiviteiten met GenAI buiten de les

leer-

ac

Correctie toevoegen

Duid één of meerdere codes aan:

☐ P ☐ S ☒ W ☐ G ☐ I ☐ ✓ ☐ // ☐ ! ☐ doorstreep

CORRECTIE BEWAREN

- INVOEGEN** Let op: 'de' of 'het'?
- INVOEGEN** Let op: een bepaald of onbepaald artikel?
- INVOEGEN** Gebruik de juiste prepositie.
- INVOEGEN** Let op: 'voor' + substantief en 'om (...) te' + infinitief.
- INVOEGEN** Begin een zin niet met 'inderdaad, zeker, bijvoorbeeld, namelijk, ...'.
- INVOEGEN** Let op: 'sommige' of 'enkele' (<https://taalblad.be/taalknoop/nederlands-enkele-of-sommige>)?
- INVOEGEN** Let op: 'doen' of 'maken' (<https://zininnederlands.be/taalknoop/maken-of-doen>)?
- INVOEGEN** Denk na over de woordsoort: werkwoord, substantief, adjectief, ...
- INVOEGEN** Eerst, dan, daarna, vervolgens, ten slotte = chronologie.
- INVOEGEN** Ten eerste, ten tweede, ... ten slotte = argumentatie.
- INVOEGEN** Gebruik 'liggen' bij een geografische aanduiding.

Overall Feedback

Heel goed!

Let op: We kunnen NAAR de Muntstraat gaan. (richting)

OF: We kunnen IN de Muntstraat (gaan) avondeten. (plaats)

Toetsing

Voorbeeld schrijfvaardigheid:

- regelmatige formatieve (vrijwillige) evaluatie
→ directe link met leerstof (huiswerk)
- (menselijke) feedback met verbetertool
- **gesystematiseerde GenAI-feedback?**
- **schrijftoetsen** (papier/pc met beperkte hulpmiddelen) met zeer gelijkaardige opdracht als huiswerkopdracht

Conclusie: studenten kunnen zich (met GenAI) in theorie beter voorbereiden dan vroeger op dezelfde soorten opdrachten (zonder GenAI) die in een toetscontext (zonder GenAI) geschreven worden.

Een goede prompt? Leer studenten prompten!

- 1. geef jouw rol en context
- 2. wees specifiek (taak)/
- 3. welke vorm? welk genre?
- 4. opvolgvragen

K	Klaar en duidelijk	Beschrijf de taak klaar en duidelijk. Stel jezelf de vraag: 'Wat is de doelstelling ?'
O	Omschrijf	Gebruik relevante informatie zoals trefwoorden, doelgroep, structuur ... om jouw taak te omschrijven . Deze info kan het AI-systeem helpen sturen!
F	Focus	Opgelet, behoud de focus ! Vermijd dus overbodige details die het AI-systeem onbedoeld in de war kunnen brengen
F	Finetunen	Geef het AI-systeem voorbeelden om zo de richting van de output te verfijnen ! Zo kan het output schrijven in de stijl van Baudelaire of in rapverzen!
I	Itereer	Repeteren, repeteren! Wees niet zomaar tevreden met de eerste beste output. Verken de mogelijkheden om zo tot meerdere resultaten te komen.
E	Evalueer	Heb je een beste output te pakken? Evalueer deze! Kijk dus na of het de doelstelling bereikt. Voldoet het niet aan de verwachtingen? Pas de prompt dan aan en ga terug naar start (zonder 200 euro).

PROMPT-ELEMENT	VOORBEELD
TAAK Beschrijf duidelijk de taak. Zorg ervoor dat de instructies specifiek en niet mis te begrijpen zijn.	Beschrijf het effect van ethanol op de fertiliteit. <i>of</i> Verbeter deze tekst door alle vage termen en formuleringen eruit te halen. ²⁷
ROLLENSPEL Laat de AI-tool een rol aannemen, zodat de toon en stijl van het antwoord afgestemd zijn op wat je nodig hebt.	Je bent een academisch expert in geneeskunde (of een fertiliteitsarts). <i>of</i> Ik ben een student biomedische wetenschappen en ik moet een masterproef schrijven.
STAPPEN Deel een complexere taak op in verschillende stappen.	Leg eerst uit hoe omgevingsfactoren en levensstijlkeuzes zoals alcohol- en druggebruik, roken... fertiliteit kunnen beïnvloeden, bespreek vervolgens de resultaten van studies die de mechanismen achter de nadelige effecten van ethanolconsumptie op fertiliteit onderzochten, en geef ten slotte enkele suggesties voor adviezen naar patiënten toe.
PROMPT-ELEMENT	VOORBEELD
CONTEXT Geef voldoende context en eventuele beperkingen.	Beschrijf het effect van ethanol op de fertiliteit. Maak een onderscheid tussen de effecten bij mannen en die bij vrouwen. Beperk je tot wetenschappelijke onderzoeksstudies van de laatste 5 jaar. Gebruik zowel studies met proefdieren als onderzoeken met menselijke patiënten.
DOEL Geef aan wat het doel is en voor wie de output bedoeld is.	Het doel van de tekst is om een overzicht te geven van recente studies die de effecten van ethanol op fertiliteit onderzochten. De tekst is bedoeld voor collega-experts.
VORM Geef aan in welke vorm je de output wilt.	Schrijf een wetenschappelijke onderzoekspaper van maximaal 5000 woorden. Gebruik de karakteristieke structuur van een onderzoekspaper: inleiding, materiaal en methoden, resultaten, discussie, conclusie.

GERICHT PROMPTEN 7 tips

- G** Geef duidelijke richtlijnen met concrete parameters, vermeld de doelgroep
Goede prompt: "Schrijf een blogpost van 500 woorden over duurzame energie, specifiek gericht op huishoudens met zonnepanelen."
• Hier worden duidelijke instructies gegeven over lengte, onderwerp en doelgroep. Hierbij kan je ook nog doorvragen of er nog andere vragen stellen.
Slechte prompt: "Schrijf iets over duurzame energie."
• Te vaag en zonder specifieke instructies of doel.
- E** Eis een specifieke rol
Goede prompt: "Handel als een financieel adviseur en geef advies over het verminderen van schulden voor een klant met een gemiddeld inkomen."
• Hier wordt een duidelijke rol gespecificeerd, wat de AI helpt om gericht advies te geven.
Slechte prompt: "Geef advies over geld besparen."
• Zonder een specifieke rol blijft de prompt algemeen en minder effectief.
- R** Reflecteer met AI over de prompt
Goede prompt: "Hoe kan ik deze prompt verbeteren om een gedetailleerder antwoord te krijgen. Geef suggesties en stel vragen."
• Dit is een expliciete vraag om de kwaliteit van de prompt te beoordelen en biedt duidelijke richtlijnen voor verbetering.
Slechte prompt: "Is deze prompt goed genoeg?"
• Deze prompt is te vaag en geeft geen duidelijke instructies aan de AI om na te denken over mogelijke verbeteringen.
- I** Instructies op maat geven: duidelijk doel, context en schrijfstijl
Goede prompt: "Schrijf een stappenplan van drie punten voor het implementeren van een nieuwe IT-strategie in een klein bedrijf."
• Duidelijke en afgebakende instructies zorgen voor een gericht antwoord. Je kan hier nog meegeven hoe je de tekst inhoudelijk wil aangevuld krijgen (formeel, informeel, informatief, consultatief, vriendelijk, professioneel, ...)
Slechte prompt: "Hoe implementeer ik een IT-strategie?"
• Geen specifieke afbakening, wat kan leiden tot een antwoord dat te breed is.
- C** Controleer op biases
Goede prompt: "Evalueer deze tekst en controleer of er vooroordelen aanwezig zijn, vooral op het gebied van gender en cultuur. Geef suggesties voor verbetering."
• Deze prompt vraagt expliciet om aandacht voor biases en biedt ruimte voor correcties.
Slechte prompt: "Is deze tekst goed?"
• Te breed en zonder aandacht voor potentiële vooroordelen of verbeterpunten.
- H** Houd de input helder
Goede prompt: "Schrijf een beknopte samenvatting van dit rapport in maximaal 200 woorden, waarbij je de hoofdpunten belicht."
• De prompt geeft een duidelijke lengtebeperking en vraagt om de hoofdpunten, wat helpt om de output helder en gefocust te houden.
Slechte prompt: "Wat dit rapport samen."
• Er zijn geen limieten of aanwijzingen voor de samenvatting, wat kan leiden tot een te lange of te gedetailleerde output.
- T** Toets de kwaliteit
Goede prompt: "Beoordeel je eigen antwoord op een schaal van 1 tot 10, op basis van volledigheid en nauwkeurigheid. Leg uit waarom je deze score hebt gegeven."
• Hier wordt expliciet gevraagd om zelfevaluatie, wat helpt om de output te verbeteren en te verfijnen.
Slechte prompt: "Is je antwoord goed?"
• Er wordt geen criteria gegeven voor beoordeling, waardoor de AI geen gerichte zelfevaluatie kan uitvoeren.

Vroeger	Met GenAI
oefeningen maken	leerdoel en taak ontwerpen
voorbeeldzinnen schrijven	output kritisch cureren
fouten corrigeren	bepalen welke feedback leerzaam is
teksten produceren	tekstproductie laten beargumenteren
materiaal zoeken	materiaal beoordelen
...	...
...	...

Docent wordt niet vervangen!

- Raad van Europa: “AI moet de menselijke dimensie versterken, niet de pedagogische rol van docenten vervangen; tegelijk moet de professionele autonomie en het professionele oordeel van docenten worden beschermd.”

Official Journal
of the European Union

EN
C series

C/2026/2826

26.5.2026

Council conclusions on teachers in the era of artificial intelligence (AI)
(C/2026/2826)

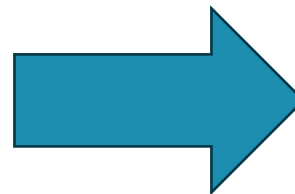
THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

RECALLS the political background to the European Education Area and its full achievement and the key role of teachers, who are at the heart of high-quality, inclusive and future-oriented education and training systems fit for the digital age;

CALLS ATTENTION to digital sovereignty and strategic autonomy as essential for Europe, noting that reducing dependencies associated with artificial intelligence (AI) tools and technologies developed outside Europe, including in education and training, is critical.

RECOGNISES that

1. AI plays a pivotal role in Europe's competitiveness and sustainable growth;
2. the ongoing digital transition – and in particular the rapid development and deployment of AI – is reshaping daily life across the Union, creating new realities for education and training systems;
3. AI has the potential to influence how learning is organised, how teachers design, deliver and assess instruction, and how learners access and interpret information, and therefore may transform the relationship between teachers and learners; it may also affect how schools manage administrative tasks;
4. the integration of AI in education and training requires building on existing digital skills and competences and their continuous development, as well as guidance and supportive frameworks to enable teachers, learners and education and training systems to be adequately equipped for the digital transformation;

Van “human in the loop” naar
“human in the lead”

Nadenken over herontwerp van vakken

leerdoelen

leeractiviteiten

toetsing

→ niet enkel voor schrijven, maar voor de **vier vaardigheden** (denk bv. aan lezen, maar ook aan spreken/ presenteren!)

Denk na over leerdoelen en bepaal...

- Enkel toetsing op papier? (bv. ILT NT2)
 - Toetsing op papier én met GenAI side by side? (bv. Academisch Nederlands)
 - Presenteren > schrijven?
- ➔ Van productevaluatie naar “gemedieerde communicatieve competentie”

Je mag differentiëren

- **Niveau 1 — AI verbieden**

- ➔ De student moet zelfstandig produceren.

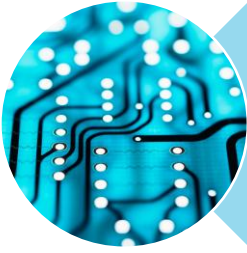
- **Niveau 2 — AI toestaan**

- ➔ Maar de student moet transparant maken hoe AI is gebruikt bij schrijfoefeningen.

- **Niveau 3 — AI integreren**

- ➔ De vaardigheid zelf wordt:

- produceren + AI-output beoordelen + reviseren + verantwoorden.

Deel 1: Generatieve AI en de veranderende taakomgeving

Deel 2: Studenten/leerlingen en GenAI

Deel 3: Docenten en GenAI

Deel 4: Beleid en GenAI

 English

European Education Area

Quality education and training for all

Home	About EEA ▾	Focus topics ▾	Education levels ▾	What's new? ▾	Resources and tools ▾	Funding	Testimonials
------	-------------	----------------	--------------------	---------------	-----------------------	---------	--------------

You are here: [Home](#) / [Focus topics](#) / [Digital education](#) / [Actions](#) / [Plan](#) / [Ethical guidelines for educators on using artificial intelligence](#)

- About focus topics
- Improving quality ▾
- Teachers, trainers and school leaders ▾
- Digital education ▲

Guidelines on the ethical use of artificial intelligence and data in teaching and learning

Helping teachers and educational staff understand and engage in the ethical use of artificial intelligence (AI) and data.

Hier in Duitsland

- Wat beslist de overheid?
- Wat beslist de instelling?
- Wat beslist de docent?

➔ actueel: Raad van Europa roept op om docenten te betrekken bij de ontwikkeling en evaluatie van AI-initiatieven en hun professionele autonomie te beschermen

Official Journal
of the European Union

EN
C series

C/2026/2826

26.5.2026

Council conclusions on teachers in the era of artificial intelligence (AI)

(C/2026/2826)

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

RECALLS the political background to the European Education Area and its full achievement and the key role of teachers, who are at the heart of high-quality, inclusive and future-oriented education and training systems fit for the digital age;

CALLS ATTENTION to digital sovereignty and strategic autonomy as essential for Europe, noting that reducing dependencies associated with artificial intelligence (AI) tools and technologies developed outside Europe, including in education and training, is critical.

Detectie?

Detectiesystemen: achterhoedegevecht

- Bestaande systemen:
 - GPT Zero
 - Turnitin
 - Pangram
 - ...
-
- veel vals positieven / vals negatieven
- Kijk naar stijl en formulering:
 - Meer vaagheid
 - Minder specifiek
 - Meer herhaling

AI-gebruiksniveaus en handvatten

- Bewust kiezen welke taken je uit handen geeft en welke niet (leerdoelen)
- Transparante communicatie
- Gedragen visie door team

Level	Categorie	Duiding
0	Geen AI	Je mag op geen enkel moment tijdens de evaluatie AI gebruiken. Je moet je kernvaardigheden en kennis aantonen.
1	Planning	Je mag AI gebruiken voor planning, ideevorming en onderzoek. Jouw eindopdracht moet laten zien hoe je deze ideeën verder hebt ontwikkeld en verfijnd. Jouw verwerking staat centraal!
2	Samenwerken	Je mag AI gebruiken om specifieke taken te ondersteunen, zoals het gericht herschrijven van jouw tekst. Je moet AI-gegenereerde inhoud altijd kritisch evalueren en aanpassen. Blijf eigenaar van jouw eigen werk!
3	AI zonder beperking	Je mag AI uitgebreid gebruiken gedurende je werk zoals je wilt of zoals specifiek wordt voorgeschreven in de evaluatie. Richt je op het aansturen van AI om je doelen te bereiken. Wees kritisch en toon jouw voorkennis!
4	Creatief aan de slag	Je moet AI creatief gebruiken om de taak op te lossen, waarbij je mogelijk nieuwe benaderingen samen ontwerpt met jouw leerkracht.

<https://www.robbeuwulgaert.be/onderwijs/handvat-voor-lesmateriaal>

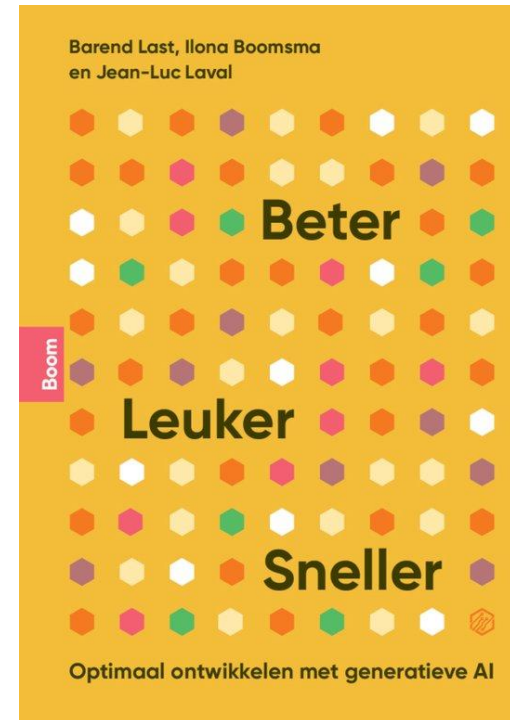
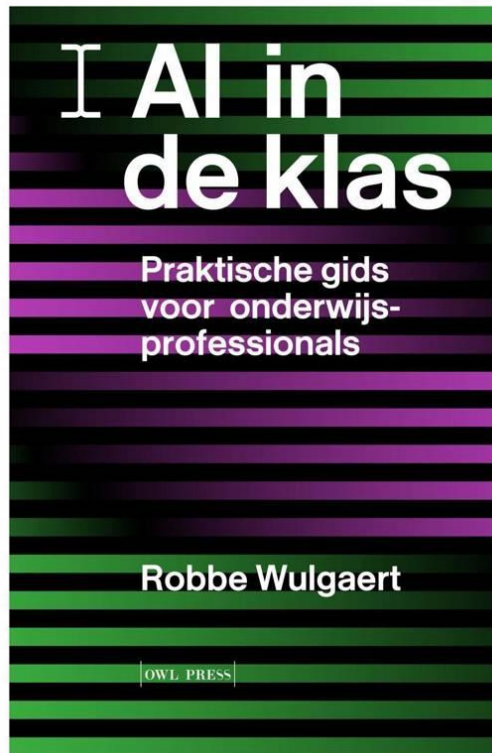
<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/artificiele-intelligentie/ai-in-de-klas>

Governance belangrijk!

- Laat het niet aan leerlingen over om te bepalen hoe ze GenAI inzetten!
- Laat het niet enkel aan leerkrachten over om te bepalen hoe ze GenAI inzetten!
- Werk aan een leerlijn AI-literacy!
 - in de scholen
 - overkoepelend voor heel het voortgezet / hoger onderwijs.

Meer weten?

- <https://itec.kuleuven-kulak.be/online-training-on-ai-in-education/>

Nederlands

- GPT-NL
- Taalunierapport

taal:
unie

taalunie.org/publicaties/239/actieplan-artificiele-intelligentie-ai-voor-de-nederlandse-taal

taal:
unie

Thema's

Agenda

Actueel

Over de Taalunie

Taalvragen

Subsidies mi

< AI voor het Nederlands

Actieplan Artificiële Intelligentie (AI) voor de Nederlandse Taal

Artificiële intelligentie speelt een steeds grotere rol in hoe we communiceren, informatie vinden en kennis gebruiken. Daarom is het belangrijk dat de AI die we gebruiken aansluit bij onze taal, cultuur en samenleving. Kortom: er is AI voor het Nederlands nodig. Het Actieplan AI voor het Nederlands van het Algemeen Secretariaat van de Taalunie brengt in kaart wat daarvoor nodig is en formuleert concrete aanbevelingen. De publicatie is dus geen eindpunt. Als volgende stap gaat de Taalunie in gesprek met vertegenwoordigers van de relevante departementen en ministeries van de betrokken landen en regio's. Het plan is het resultaat van samenwerking tussen experts uit Vlaanderen en Nederland, uit verschillende organisaties en sectoren. Vanuit hun verschillende expertises brachten zij samen in kaart wat nodig is voor AI voor het Nederlands.

Auteurs: Tanguy Coenen (IMEC), Saskia Lensink (TNO), Antal van den Bosch (Universiteit Utrecht), Catia Cucchiari (Taalunie/Radboud Universiteit), Walter Daelemans (Universiteit Antwerpen), Martijn Kleppe (KB, tot 31 mei 2026), Roeland Ordelman (Beeld en Geluid), Vincent Vandeghinste (Instituut voor de Nederlandse Taal/KU Leuven), Hugo Van hamme (KU Leuven), Bram Vanroy (Instituut voor de Nederlandse Taal /KU Leuven), Suzan Verberne (Universiteit Leiden)

**FLANDERS
TECHNOLOGY
& INNOVATION**
LEUVEN

LEUVEN
MINDGATE

**Bovenmenselijk,
Bovenal Menselijk**

Een stadsfestival over innovatie in gezondheid
15-30 OKTOBER 2026

Vragen?

